

DRIFT: passie voor poëtische technologie

Drift Museum, *Drifters*

Afgestudeerd aan de Design Academy, begin dertig en nog maar net je kunstonderneming genaamd DRIFT opgericht. En dan belt directeur Wim Pijbes van het Rijksmuseum met de vraag of je een kunstwerk kunt leveren voor de heropening van Nederlands meest bezochte museum. Het overkwam Lonneke Gordijn (1980) en Ralph Nauta (1978). Het TextielMuseum in Tilburg exposeert hun werk en ze zijn druk met hun eigen museum in Amsterdam.

Renée Korbee

Glimlachend vertelt Lonneke Gordijn dat de CarpentersWorkshopGallery (met vestigingen in Londen, Parijs, New York en Los Angeles) hen in die tijd ging vertegenwoordigen. "Het was hard werken om onze ideeën bij deze gerenommeerde galerie onder de aandacht te brengen. En in eerste instantie en misschien ook wel in tweede en derde, werden we afgewezen." Maar met een heilig geloof in eigen kunnen en een tomeloze vasthoudendheid lukte het om zich op de kunstkaart te zetten en heeft het duo inmiddels met hun oogstre-

lende en technisch vernuftige performance acts een wereldwijde bekendheid opgebouwd. Hun grootste uitdaging wordt echter de ontwikkeling van hun eigen DRIFT Museum; verwachte opening in 2025 in de Amsterdamse Van Gendt Hallen.

Shylights

Lonneke Gordijn studeerde in 2005 af op de *Fragile Future* lichtsculptuur; een werk waarin talloze handgeplukte paardenbloemzaadjes zijn verwerkt. Het werd direct een design

klassieker en is aangekocht door diverse musea in binnen- en buitenland. Met de interactieve *Shylights*-lichtsculpturen uit 2007 gingen Nauta en Gordijn nog een stapje verder. Het door hun bedachte mechanisme zorgt ervoor dat het object open en dicht blijft gaan als een bloem, die zich 's ochtends opent en 's avonds sluit. De sculptuur is gemaakt van meerdere lagen zijde en wordt omhoog getrokken door een motor en laat zich vervolgens naar beneden zakken door de zwaartekracht. Een fascinerend schouwspel dat al door miljoenen bezoekers is gadege-slagen.

I am Storm

Om het meest recente werk van DRIFT te bekijken en beter te begrijpen wat hun intenties zijn, reis ik naar het TextielMuseum in Tilburg waar je je kunt onderdompelen in *I am Storm*; een interactieve installatie. Wandelend door de wuivende, meer dan levensgrote graanhalmen (althans daar lijkt het op), doet het poëtische werk mij denken aan het beroemde gedicht van de Duitse schrijver Rainer Maria Rilke 'De storm aanschouwen'. Het is duidelijk dat Gordijn en Nauta zich laten inspireren door natuurlijke vormen en gedragingen. "Als mens zitten we vast in onze bestaande systemen en weten we niet hoe we eruit moeten komen", zegt Gordijn. "In plaats van structuren los te laten, bouwen we voort op de oude. Ons werk gaat over loslaten en nieuwe perspectieven krijgen. Kijken naar de natuur is hoopvol."

Patronen

Met *Shylights* lanceerden zij zichzelf maar hun doorbraak bij het internationale publiek kwam met de zogenaamde *murmurations*. *Murmuration* is de Nederlandse vertaling. Het is het spectaculaire schouwspel van zwermende spreeuwen net voor en tijdens de trek, rond zonsopgang. Gordijn vertelt over het moeizame begin om hun idee van een autonoom vliegende zwerm van honderden drones, gebaseerd op een algoritme van het murmur vlieggedrag

van spreeuwen, gefinancierd te krijgen. Zij en Nauta klopten aan bij verschillende bedrijven, maar behalve credits voor hun idee kwam er geen cash op tafel. Totdat zij het softwarebedrijf Intel overtuigden om samen te werken en voor hen de technologie op vernieuwende wijze in te zetten. In 2007 lanceerden ze hun werk *Flylight* waarin de illusie gewekt wordt van een zwerm vogels die boven de nachtelijke hemel zweeft en reageert op de ruimte om hen heen. "Het nodigt je uit om te kijken naar de patronen en overlevingsmechanismen van de natuur en hiervan te leren. Het leven is al meer dan drie miljard jaar op aarde en heeft zijn gebruiksaanwijzingen over wat werkt en wat hier geschikt is. Waarom kijken we niet vaker naar de patronen van de natuur en vinden we daar onze oplossingen. Als elke vogel op eigen houtje zou opereren, zou complete chaos het gevolg zijn. Net als vogels vinden mensen veiligheid in een groep, terwijl ze tegelijkertijd gedwongen worden om te handelen volgens een set regels waarop de samenleving functioneert. Wie volledige individuele vrijheid boven deze regels verkiest, wordt gedwongen buiten de maatschappij te opereren. Wat is de perfecte balans tussen de twee?", vraagt DRIFT zich af.

DRIFT Museum

Eduard Zanen, co-founder van de beroemde Bugaboo-kinderwagen, is als ontwikkelaar intensief betrokken bij de renovatie van de Van Gendt Hallen. In een eerder stadium was het zijn bedoeling om hierin het hoofdkantoor van Bugaboo te vestigen. Nadat hij en zijn zakenpartner uit elkaar gingen, kwam er ruimte voor een andere invulling namelijk om het in verval geraakte cultureel erfgoed op een zorgvuldige manier te restaureren. Zanen vertelt op een bedachtzame manier dat zijn streven is om bedrijven aan te trekken die een constructieve en duurzame bijdrage leveren aan de samenleving. In de hallen komt een mix van startups, winkels, horeca en cultuur. En in dat laatste segment gaat DRIFT de hoofdrol spelen. Zanen

en DRIFT hebben elkaar hierin gevonden vertelt Lonneke Gordijn. De visie van beide partijen komt sterk overeen en dat gaf hen de doorslag om het grootschalige project van een eigen DRIFT museum te starten. Zanen benadrukt dat er een grote mate van flexibiliteit en risico nemend gedrag nodig is om dit uitdagende project te doen slagen. Die ruimte geeft hij graag aan DRIFT. "Hun museum zal twee hallen beslaan van elk 160 meter lang, 18 meter breed en 20 meter hoog. De ruimtelijkheid is nodig omdat DRIFTs vaak grootschalige kunst hierin het beste tot zijn recht komt. Het moet een samenspel worden tussen kunst en architectuur. En wat vooral van belang is: hoe breng je de toeschouwer in beweging. DRIFT maakt geen statische kunst maar visionaire performances die de tijdsgeest uitstekend weten te vatten. Ze zijn ook cultuur overschrijdend en bedienen een breed publiek wat het niet alleen geschikt maakt voor kunstkenner." Zanen denkt met het museum zo'n 500.000 bezoekers per jaar te trekken. En er zijn zelfs plannen om een speciale rondvaartboot af te laten meren.

Vindingrijkheid

Tijdens het interview zit de hoogzwangere Lonneke Gordijn er ontspannen bij maar ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat de druk op haar en haar zakenpartner Nauta groot moet zijn. Niet alleen het museum heeft hun volle aandacht nodig. In februari toont Hayward Gallery in Londen hun *Shylights* met een door DRIFT nieuw ontwikkelde choreografie. En in mei dit jaar wordt hun kinetische sculptuur *Meadow* geëxposeerd in het prestigieuze Denver Art Museum. Onder de titel *Biophila: Nature Reimagined* toont dit museum foto's, objecten, mode, en digitale installaties die gezamenlijk de transformerende kracht van de natuur benadrukken. Net als het illusoire laten zweven van een betonblok (*Drifter*, te zien in het Stedelijk Museum Amsterdam in 2018) ga ik er vanuit dat hun vindingrijkheid ook hiervoor een oplossing weet te vinden.

V.l.n.r. Ralph Nauta, Lonneke Gordijn en Eduard Zanen, foto Valentina Vos

Drift, Is it alive? TextielMuseum Tilburg, 14 oktober 2023 t/m 7 april 2024
www.textielmuseum.nl

www.driftmuseum.com verwachte opening in 2025.

De storm aanschouwen

Aan de bomen zie ik de stormen,
die uit mat geworden dagen,
aan mijn angstige vensters knagen,
en hoor de verte dingen klagen,
die ik niet zonder vriend verdragen,
niet zonder zuster liefhebben kan.

Rainer Maria Rilke (1875-1926)